

<i>Rodzaj dokumentu:</i>	Zasady oceniania rozwiązań zadań
<i>Egzamin:</i>	Egzamin maturalny
<i>Przedmiot:</i>	Historia
<i>Poziom:</i>	Poziom rozszerzony
<i>Forma arkusza:</i>	MHIP-R0-100, MHIP-R0-200, MHIP-R0-300, MHIP-R0-400, MHIP-R0-600, MHIP-R0-700, MHIP-R0-K00, MHIP-R0-Q00
<i>Termin egzaminu:</i>	18 maja 2026 r.
<i>Data publikacji dokumentu:</i>	26 czerwca 2026 r.

Uwaga: Akceptowane są wszystkie odpowiedzi merytorycznie poprawne i spełniające warunki zadania.

Zadanie 1. (0–2)

Wymagania dla liceum ogólnokształcącego określone w podstawie programowej¹	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) rozpoznaje rodzaje źródeł i zna instytucje przechowujące źródła historyczne, ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego.	II. Pradzieje i historia starożytnego Wschodu. Zdający: 1) wymienia najważniejsze cywilizacje starożytnego Bliskiego Wschodu ([...] Egipt [...]) oraz przedstawia ich wkład w kulturowe dziedzictwo ludzkości. (PP) II. Pradzieje i historia starożytnego Wschodu. Zdający: 2) charakteryzuje organizację państw i strukturę społeczeństw w cywilizacjach starożytnego Dalekiego Wschodu. (PR)

Wymagania dla technikum określone w podstawie programowej²	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) rozpoznaje rodzaje źródeł i zna instytucje przechowujące źródła historyczne, ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego;	II. Pradzieje i historia starożytnego Wschodu. Zdający: 2) rozpoznaje najważniejsze osiągnięcia kulturowe starożytnych cywilizacji Bliskiego Wschodu. (PP) II. Pradzieje i historia starożytnego Wschodu. Zdający: 2) charakteryzuje organizację państw i strukturę społeczeństw w cywilizacjach starożytnego Dalekiego Wschodu. (PR)

Zasady oceniania

2 pkt – podanie dwóch poprawnych nazw cywilizacji oraz ich lokalizacji.

1 pkt – podanie jednej poprawnej nazwy cywilizacji oraz jej lokalizacji ALBO za podanie dwóch poprawnych nazw cywilizacji.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi..

¹ Rozporządzenie Ministra Edukacji z dnia 28 czerwca 2024 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego dla liceum ogólnokształcącego, technikum oraz branżowej szkoły II stopnia (Dz.U. z 2024 r. poz. 1019). [Załącznik nr 1](#)

² Rozporządzenie Ministra Edukacji z dnia 28 czerwca 2024 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego dla liceum ogólnokształcącego, technikum oraz branżowej szkoły II stopnia (Dz.U. z 2024 r. poz. 1019). [Załącznik nr 3](#)

Rozwiązanie

	Nazwa cywilizacji	Numer na mapie
Fragment A	starożytny Egipt / Egipt	1
Fragment B	starożytne Chiny / Chiny	4

Zadanie 2. (0–1)

Wymagania dla liceum ogólnokształcącego określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) rozpoznaje rodzaje źródeł i zna instytucje przechowujące źródła historyczne, ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; 4) ugruntowuje potrzebę poznawania przeszłości dla rozumienia współczesnych mechanizmów społecznych i kulturowych.	III. Świat starożytnych Greków. Zdający: 3) rozpoznaje osiągnięcia kulturowe starożytnych Greków w dziedzinie filozofii [...]. (PP)

Wymagania dla technikum określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) rozpoznaje rodzaje źródeł i zna instytucje przechowujące źródła historyczne, ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; 4) ugruntowuje potrzebę poznawania przeszłości dla rozumienia współczesnych mechanizmów społecznych i kulturowych.	III. Świat starożytnych Greków. Zdający: 4) rozpoznaje osiągnięcia kulturowe starożytnych Greków. (PP)

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

FF

Zadanie 3.1. (0–1)

Wymagania dla liceum ogólnokształcącego określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
<p>II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający:</p> <p>1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego;</p> <p>2) rozpoznaje rodzaje źródeł i zna instytucje przechowujące źródła historyczne, ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego;</p> <p>4) ugruntowuje potrzebę poznawania przeszłości dla rozumienia współczesnych mechanizmów społecznych i kulturowych.</p>	<p>IV. Społeczeństwo, życie polityczne i kultura starożytnego Rzymu. Zdający:</p> <p>1) charakteryzuje przemiany ustrojowe i społeczne (w tym problem niewolnictwa) w państwie rzymskim doby republiki [...] z uwzględnieniem roli Juliusza Cezara [...]. (PP)</p> <p>IV. Społeczeństwo, życie polityczne i kultura starożytnego Rzymu. Zdający:</p> <p>2) wyjaśnia przyczyny kryzysu i upadku republiki rzymskiej. (PR)</p>

Wymagania dla technikum określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
<p>II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający:</p> <p>1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego;</p> <p>2) rozpoznaje rodzaje źródeł i zna instytucje przechowujące źródła historyczne, ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego;</p> <p>4) ugruntowuje potrzebę poznawania przeszłości dla rozumienia współczesnych mechanizmów społecznych i kulturowych.</p>	<p>IV. Społeczeństwo, życie polityczne i kultura starożytnego Rzymu. Zdający:</p> <p>1) charakteryzuje przemiany ustrojowe i społeczne (w tym problem niewolnictwa) w państwie rzymskim doby republiki [...] z uwzględnieniem roli Juliusza Cezara [...]. (PP)</p> <p>IV. Społeczeństwo, życie polityczne i kultura starożytnego Rzymu. Zdający:</p> <p>2) wyjaśnia przyczyny kryzysu i upadku republiki rzymskiej. (PR)</p>

Zasady oceniania

1 pkt – poprawne rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem zawierającym odwołanie do informacji z obu źródeł

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Rozstrzygnięcie: nie

Przykładowe uzasadnienie: Na planie przedstawiono bitwę [pod Akcjum], którą stoczyły ze sobą wojska Oktawiana i Marka Antoniusza. W tekście opisano wojnę domową Cezara z Pompejuszem, na co wskazują m.in. informacje o przekroczeniu Rubikonu oraz o decydującej bitwie w Tracji.

Zadanie 3.2. (0–1)

Wymagania dla liceum ogólnokształcącego określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
<p>I. Chronologia historyczna. Zdający:</p> <p>1) porządkuje i synchronizuje wydarzenia z historii powszechnej [...].</p> <p>II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający:</p> <p>1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego;</p> <p>2) rozpoznaje rodzaje źródeł i zna instytucje przechowujące źródła historyczne, ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego;</p> <p>4) ugruntowuje potrzebę poznawania przeszłości dla rozumienia współczesnych mechanizmów społecznych i kulturowych.</p>	<p>IV. Społeczeństwo, życie polityczne i kultura starożytnego Rzymu. Zdający:</p> <p>6) rozpoznaje osiągnięcia kulturowe starożytnych Rzymian. (PP)</p>

Wymagania dla technikum określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
<p>I. Chronologia historyczna. Zdający:</p> <p>1) porządkuje i synchronizuje wydarzenia z historii powszechnej [...].</p> <p>II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający:</p> <p>1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego;</p> <p>2) rozpoznaje rodzaje źródeł i zna instytucje przechowujące źródła historyczne, ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego;</p>	<p>IV. Społeczeństwo, życie polityczne i kultura starożytnego Rzymu. Zdający:</p> <p>6) rozpoznaje osiągnięcia kulturowe starożytnych Rzymian [...]. (PP)</p>

4) ugruntowuje potrzebę poznawania przeszłości dla rozumienia współczesnych mechanizmów społecznych i kulturowych.	
--	--

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

D

Zadanie 4.1. (0–1)

Wymagania dla liceum ogólnokształcącego określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
<p>I. Chronologia historyczna. Zdający:</p> <p>1) porządkuje i synchronizuje wydarzenia z historii powszechnej [...];</p> <p>2) dostrzega zmienność i dynamikę wydarzeń w dziejach, a także ciągłość procesów historycznych i cywilizacyjnych.</p> <p>II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający:</p> <p>1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego;</p> <p>2) rozpoznaje rodzaje źródeł i zna instytucje przechowujące źródła historyczne, ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego;</p> <p>4) ugruntowuje potrzebę poznawania przeszłości dla rozumienia współczesnych mechanizmów społecznych i kulturowych.</p>	<p>VII. Europa w okresie krucjat. Zdający:</p> <p>2) charakteryzuje uwarunkowania wypraw krzyżowych do Ziemi Świętej oraz przedstawia ich skutki. (PP)</p> <p>XI. Europa późnego średniowiecza. Zdający:</p> <p>2) charakteryzuje następstwa upadku cesarstwa bizantyjskiego i ekspansji tureckiej dla Europy. (PP)</p>

Wymagania dla technikum określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
<p>I. Chronologia historyczna. Zdający:</p> <p>1) porządkuje i synchronizuje wydarzenia z historii powszechnej [...];</p> <p>2) dostrzega zmienność i dynamikę wydarzeń w dziejach, a także ciągłość procesów historycznych i cywilizacyjnych.</p>	<p>VII. Europa w okresie krucjat. Zdający:</p> <p>2) charakteryzuje uwarunkowania wypraw krzyżowych do Ziemi Świętej oraz przedstawia ich skutki. (PP)</p>

<p>II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający:</p> <p>1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego;</p> <p>2) rozpoznaje rodzaje źródeł i zna instytucje przechowujące źródła historyczne, ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego;</p> <p>4) ugruntowuje potrzebę poznawania przeszłości dla rozumienia współczesnych mechanizmów społecznych i kulturowych.</p>	<p>XI. Europa późnego średniowiecza. Zdający:</p> <p>2) charakteryzuje następstwa upadku cesarstwa bizantyjskiego i ekspansji tureckiej dla Europy. (PP)</p>
--	--

Zasady oceniania

1 pkt – poprawne rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem zawierającym odwołanie do informacji z obu źródeł

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Rozstrzygnięcie: nie

Przykładowe uzasadnienia:

- W tekście opisano zdobycie Konstantynopola przez Turków, o czym świadczą m.in. informacja o Hagia Sophia, informacja że obroną dowodził cesarz a oblegającymi byli Turcy. Plan przedstawia natomiast miasto położone w Palestynie [Akkę] – a więc nie Konstantynopol.
- W tekście opisano zdobycie Konstantynopola przez Turków, o czym świadczą m.in. informacja o Hagia Sophia, że obroną dowodził cesarz a oblegającymi byli Turcy. Plan przedstawia inne miasto – świadczą o tym informacje o budynkach należących do zakonów krzyżowych.

Zadanie 4.2. (0–1)

Wymagania dla liceum ogólnokształcącego określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
<p>II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający:</p> <p>1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego;</p> <p>2) rozpoznaje rodzaje źródeł i zna instytucje przechowujące źródła historyczne, ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego;</p>	<p>VII. Europa w okresie krucjat. Zdający:</p> <p>2) charakteryzuje uwarunkowania wypraw krzyżowych do Ziemi Świętej oraz przedstawia ich skutki. (PP)</p> <p>VIII. Gospodarcze i społeczne realia średniowiecznej Europy. Zdający:</p> <p>1) opisuje formy produkcji i handlu w średniowieczu;</p> <p>2) charakteryzuje genezę, rozwój i rolę średniowiecznych miast, z uwzględnieniem miejskich republik kupieckich. (PR)</p>

4) ugruntowuje potrzebę poznawania przeszłości dla rozumienia współczesnych mechanizmów społecznych i kulturowych.	
--	--

Wymagania dla technikum określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) rozpoznaje rodzaje źródeł i zna instytucje przechowujące źródła historyczne, ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; 4) ugruntowuje potrzebę poznawania przeszłości dla rozumienia współczesnych mechanizmów społecznych i kulturowych.	VII. Europa w okresie krucjat. Zdający: 2) charakteryzuje uwarunkowania wypraw krzyżowych do Ziemi Świętej oraz przedstawia ich skutki. (PP) VIII. Gospodarcze i społeczne realia średniowiecznej Europy. Zdający: 1) opisuje formy produkcji i handlu w średniowieczu; 2) charakteryzuje genezę, rozwój i rolę średniowiecznych miast, z uwzględnieniem miejskich republik kupieckich. (PR)

Zasady oceniania

1 pkt – poprawne uzasadnienie zawierające odwołanie do informacji z planu.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Przykładowa odpowiedź

Na planie miasta zaznaczono dzielnice, których nazwy pochodzą od włoskich republik kupieckich specjalizujących się w handlu z Lewantem (Wschodem) – np. Genui, Pizy, Wenecji.

Zadanie 5.1. (0–1)

Wymagania dla liceum ogólnokształcącego określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) rozpoznaje rodzaje źródeł i zna instytucje przechowujące źródła historyczne, ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego;	VIII. Gospodarcze i społeczne realia średniowiecznej Europy. Zdający: 1) charakteryzuje funkcjonowanie władzy, struktur społecznych i gospodarki w systemie feudalnym. (PP) X. Polska w okresie rozbitcia dzielnicowego. Zdający: 3) charakteryzuje zasady kolonizacji na prawie niemieckim. (PR)

4) ugruntowuje potrzebę poznawania przeszłości dla rozumienia współczesnych mechanizmów społecznych i kulturowych.	
--	--

Wymagania dla technikum określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) rozpoznaje rodzaje źródeł i zna instytucje przechowujące źródła historyczne, ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; 4) ugruntowuje potrzebę poznawania przeszłości dla rozumienia współczesnych mechanizmów społecznych i kulturowych.	VIII. Gospodarcze i społeczne realia średniowiecznej Europy. Zdający: 1) charakteryzuje funkcjonowanie władzy, struktur społecznych i gospodarki w systemie feudalnym. (PP) X. Polska w okresie rozbicia dzielnicowego. Zdający: 3) charakteryzuje zasady kolonizacji na prawie niemieckim. (PR)

Zasady oceniania

1 pkt – podanie dwóch poprawnych imion.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Wystawca – Jan

Zasadzca – Marcin

Zadanie 5.2. (0–1)

Wymagania dla liceum ogólnokształcącego określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) rozpoznaje rodzaje źródeł i zna instytucje przechowujące źródła historyczne, ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; 4) ugruntowuje potrzebę poznawania przeszłości dla rozumienia współczesnych mechanizmów społecznych i kulturowych.	VIII. Gospodarcze i społeczne realia średniowiecznej Europy. Zdający: 1) charakteryzuje funkcjonowanie władzy, struktur społecznych i gospodarki w systemie feudalnym. (PP) X. Polska w okresie rozbicia dzielnicowego. Zdający: 3) charakteryzuje zasady kolonizacji na prawie niemieckim. (PR)

Wymagania dla technikum określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
<p>II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający:</p> <p>1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego;</p> <p>2) rozpoznaje rodzaje źródeł i zna instytucje przechowujące źródła historyczne, ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego;</p> <p>4) ugruntowuje potrzebę poznawania przeszłości dla rozumienia współczesnych mechanizmów społecznych i kulturowych.</p>	<p>VIII. Gospodarcze i społeczne realia średniowiecznej Europy. Zdający:</p> <p>1) charakteryzuje funkcjonowanie władzy, struktur społecznych i gospodarki w systemie feudalnym. (PP)</p> <p>X. Polska w okresie rozbicia dzielnicowego. Zdający:</p> <p>3) charakteryzuje zasady kolonizacji na prawie niemieckim. (PR)</p>

Zasady oceniania

1 pkt – wymienienie wszystkich obowiązków z zakresu renty naturalnej.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

2 miary pszenicy, 4 miary żyta, 6 miar owsa / zboże

Zadanie 6.1. (0–1)

Wymagania dla liceum ogólnokształcącego określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
<p>II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający:</p> <p>1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego;</p> <p>2) rozpoznaje rodzaje źródeł i zna instytucje przechowujące źródła historyczne, ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego;</p> <p>4) ugruntowuje potrzebę poznawania przeszłości dla rozumienia współczesnych mechanizmów społecznych i kulturowych.</p>	<p>VI. Europa wczesnego średniowiecza. Zdający:</p> <p>2) opisuje proces powstawania pierwszych państw w Europie Środkowo-Wschodniej. (PR)</p> <p>XII. Polska w XIV i XV w. Zdający:</p> <p>3) wyjaśnia międzynarodowe i wewnętrzne uwarunkowania związków Polski z Węgrami [...] w XIV i XV w. (PP)</p>

Wymagania dla technikum określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) rozpoznaje rodzaje źródeł i zna instytucje przechowujące źródła historyczne, ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; 4) ugruntowuje potrzebę poznawania przeszłości dla rozumienia współczesnych mechanizmów społecznych i kulturowych.	VI. Europa wczesnego średniowiecza. Zdający: 2) opisuje proces powstawania pierwszych państw w Europie Środkowo-Wschodniej. (PR) XII. Polska w XIV i XV w. Zdający: 3) wyjaśnia międzynarodowe i wewnętrzne uwarunkowania związków Polski z Węgrami [...] w XIV i XV w. (PP)

Zasady oceniania

1 pkt – podanie dwóch poprawnych nazw dynastii.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

A – Rurykowicze

B – Andegawenowie / Anjou

Zadanie 6.2. (0–1)

Wymagania dla liceum ogólnokształcącego określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) rozpoznaje rodzaje źródeł i zna instytucje przechowujące źródła historyczne, ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; 4) ugruntowuje potrzebę poznawania przeszłości dla rozumienia współczesnych mechanizmów społecznych i kulturowych.	XII. Polska w XIV i XV w. Zdający: 3) wyjaśnia międzynarodowe i wewnętrzne uwarunkowania związków Polski z Węgrami [...] w XIV i XV w. (PP)

Wymagania dla technikum określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) rozpoznaje rodzaje źródeł i zna instytucje przechowujące źródła historyczne, ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; 4) ugruntowuje potrzebę poznawania przeszłości dla rozumienia współczesnych mechanizmów społecznych i kulturowych.	XII. Polska w XIV i XV w. Zdający: 3) wyjaśnia międzynarodowe i wewnętrzne uwarunkowania związków Polski z Węgrami [...] w XIV i XV w. (PP)

Zasady oceniania

1 pkt – poprawne rozstrzygnięcie wraz z wyjaśnieniem okoliczności.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Rozstrzygnięcie: B

Przykładowe wyjaśnienie: Wspomniany w źródle Karol Robert zawarł układ z królem Polski Kazimierzem Wielkim, na mocy którego – po bezpotomnej śmierci polskiego władcy – tron polski przejęła dynastia Andegawenów.

Zadanie 7. (0–1)

Wymagania dla liceum ogólnokształcącego określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) rozpoznaje rodzaje źródeł i zna instytucje przechowujące źródła historyczne, ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; 4) ugruntowuje potrzebę poznawania przeszłości dla rozumienia współczesnych mechanizmów społecznych i kulturowych.	VII. Europa w okresie krucjat. Zdający: 4) charakteryzuje uwarunkowania rekonkwisty i przedstawia jej skutki. (PR)

Wymagania dla technikum określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) rozpoznaje rodzaje źródeł i zna instytucje przechowujące źródła historyczne, ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; 4) ugruntowuje potrzebę poznawania przeszłości dla rozumienia współczesnych mechanizmów społecznych i kulturowych.	VII. Europa w okresie krucjat. Zdający: 4) charakteryzuje uwarunkowania rekonkwisty i przedstawia jej skutki. (PR)

Zasady oceniania

1 pkt – podanie poprawnej nazwy wraz z wyjaśnieniem.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Nazwa: rekonkwista / wyprawy krzyżowe

Przykładowe wyjaśnienie: Na mapie zilustrowano proces odzyskiwania przez chrześcijan ziem na Półwyspie Pirenejskim / Iberyjskim, opanowanych wcześniej przez Arabów.

Zadanie 8. (0–1)

Wymagania dla liceum ogólnokształcącego określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) rozpoznaje rodzaje źródeł i zna instytucje przechowujące źródła historyczne, ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; 4) ugruntowuje potrzebę poznawania przeszłości dla rozumienia współczesnych mechanizmów społecznych i kulturowych.	XVIII. Państwo polsko-litewskie w czasach ostatnich Jagiellonów. Zdający: 3) omawia polską specyfikę w zakresie [...] struktury społecznej [...]. (PP)

Wymagania dla technikum określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
<p>II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający:</p> <p>1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego;</p> <p>2) rozpoznaje rodzaje źródeł i zna instytucje przechowujące źródła historyczne, ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego;</p> <p>4) ugruntowuje potrzebę poznawania przeszłości dla rozumienia współczesnych mechanizmów społecznych i kulturowych.</p>	<p>XVIII. Państwo polsko-litewskie w czasach ostatnich Jagiellonów. Zdający:</p> <p>3) omawia polską specyfikę w zakresie [...] struktury społecznej [...]. (PP)</p>

Zasady oceniania

1 pkt – poprawne rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem zawierającym odwołanie do informacji z wybranego źródła.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Rozstrzygnięcie: A

Przykładowe uzasadnienia:

- Szlachta zaściankowa była to szlachta zubożała, ale zachowująca przynależne swojemu stanowi prawa polityczne (udział w sejmie, sejmikach ziemskich, elekcja króla).
- Szlachtę zaściankową opisano we fragmencie A, ponieważ we fragmencie B scharakteryzowano szlachtę „gołotę”, która była w praktyce pozbawiona praw politycznych].

Zadanie 9. (0–2)

Wymagania dla liceum ogólnokształcącego określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
<p>II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający:</p> <p>1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego;</p> <p>2) rozpoznaje rodzaje źródeł i zna instytucje przechowujące źródła historyczne, ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego;</p>	<p>XVI. Reformacja i jej skutki. Zdający:</p> <p>1) porównuje główne zasady luteranizmu, kalwinizmu [...]. (PR)</p>

4) ugruntowuje potrzebę poznawania przeszłości dla rozumienia współczesnych mechanizmów społecznych i kulturowych.	
--	--

Wymagania dla technikum określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) rozpoznaje rodzaje źródeł i zna instytucje przechowujące źródła historyczne, ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; 4) ugruntowuje potrzebę poznawania przeszłości dla rozumienia współczesnych mechanizmów społecznych i kulturowych.	XVI. Reformacja i jej skutki. Zdający: 1) porównuje główne zasady luteranizmu, kalwinizmu [...]. (PR)

Zasady oceniania

2 pkt – podanie jednego podobieństwa i jednej różnicy.

1 pkt – podanie jednego podobieństwa albo jednej różnicy.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Przykładowa odpowiedź

Podobieństwo:

- W obu tekstach jest mowa o tym, że malarstwo sakralne jest dopuszczalne.
- Zarówno Luter jak i Kalwin przyznają prymat słowa nad obrazem.

Różnica:

- Luter dostrzega pozytywną funkcję malarstwa sakralnego w teorii i praktyce. Dla Kalwina obrazy religijne powinny być w praktyce wyeliminowane z przestrzeni sakralnej.

Zadanie 10.1. (0–1)

Wymagania dla liceum ogólnokształcącego określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego;	XX. Pierwsze wolne elekcje i ich następstwa. Zdający: – [...] charakteryzuje sytuację wewnętrzną [...] Rzeczypospolitej na początku panowania Zygmunta III Wazy. (PR)

2) rozpoznaje rodzaje źródeł i zna instytucje przechowujące źródła historyczne, ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; 4) ugruntowuje potrzebę poznawania przeszłości dla rozumienia współczesnych mechanizmów społecznych i kulturowych.	
--	--

Wymagania dla technikum określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) rozpoznaje rodzaje źródeł i zna instytucje przechowujące źródła historyczne, ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; 4) ugruntowuje potrzebę poznawania przeszłości dla rozumienia współczesnych mechanizmów społecznych i kulturowych.	XX. Pierwsze wolne elekcje i ich następstwa. Zdający: – [...] charakteryzuje sytuację wewnętrzną [...] Rzeczypospolitej na początku panowania Zygmunta III Wazy. (PR)

Zasady oceniania

1 pkt – poprawna odpowiedź.

0 pkt – niepoprawna odpowiedź albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

C

Zadanie 10.2. (0–1)

Wymagania dla liceum ogólnokształcącego określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) rozpoznaje rodzaje źródeł i zna instytucje przechowujące źródła historyczne, ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego;	XVI. Reformacja i jej skutki. Zdający: 4) charakteryzuje najważniejsze wojny religijne. (PR) XIX. Powstanie Rzeczypospolitej Obojga Narodów. Zdający: 4) wyjaśnia prawne i kulturowe podstawy tolerancji religijnej na ziemiach Rzeczypospolitej Obojga Narodów w XVI w. (PP)

4) ugruntowuje potrzebę poznawania przeszłości dla rozumienia współczesnych mechanizmów społecznych i kulturowych.	
--	--

Wymagania dla technikum określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) rozpoznaje rodzaje źródeł i zna instytucje przechowujące źródła historyczne, ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; 4) ugruntowuje potrzebę poznawania przeszłości dla rozumienia współczesnych mechanizmów społecznych i kulturowych.	XVI. Reformacja i jej skutki. Zdający: 4) charakteryzuje najważniejsze wojny religijne. (PR) XIX. Powstanie Rzeczypospolitej Obojga Narodów. Zdający: 4) wyjaśnia prawne i kulturowe podstawy tolerancji religijnej na ziemiach Rzeczypospolitej Obojga Narodów w XVI w. (PP)

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

FP

Zadanie 11. (0–1)

Wymagania dla liceum ogólnokształcącego określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) rozpoznaje rodzaje źródeł i zna instytucje przechowujące źródła historyczne, ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; 4) ugruntowuje potrzebę poznawania przeszłości dla rozumienia współczesnych mechanizmów społecznych i kulturowych.	XVII. Europa w XVI i XVII w. Zdający: 3) charakteryzuje przemiany kapitalistyczne w życiu gospodarczym Europy Zachodniej XVI i XVII w. (PR) XVIII. Państwo polsko-litewskie w czasach ostatnich Jagiellonów. Zdający: 3) omawia polską specyfikę w zakresie rozwiązań ustrojowych, struktury społecznej i modelu życia gospodarczego (gospodarka folwarczno-pańszczyźniana) na tle europejskim. (PP)

Wymagania dla technikum określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
<p>II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający:</p> <p>1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego;</p> <p>2) rozpoznaje rodzaje źródeł i zna instytucje przechowujące źródła historyczne, ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego;</p> <p>4) ugruntowuje potrzebę poznawania przeszłości dla rozumienia współczesnych mechanizmów społecznych i kulturowych.</p>	<p>XVII. Europa w XVI i XVII w. Zdający:</p> <p>3) charakteryzuje przemiany kapitalistyczne w życiu gospodarczym Europy Zachodniej XVI i XVII w. (PR)</p> <p>XVIII. Państwo polsko-litewskie w czasach ostatnich Jagiellonów. Zdający:</p> <p>3) omawia polską specyfikę w zakresie rozwiązań ustrojowych, struktury społecznej i modelu życia gospodarczego (gospodarka folwarczno-pańszczyźniana) na tle europejskim. (PP)</p>

Zasady oceniania

1 pkt – podanie poprawnego uzasadnienia.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Przykładowa odpowiedź

Z danych zamieszczonych w tabeli wynika, że głównymi towarami eksportowanymi z Rzeczypospolitej były produkty naturalne (zboże, drewno), natomiast importowano przede wszystkim towary wytworzone (tkaniny). Potwierdza to istniejący w XVI–XVII wieku podział Europy na dwie strefy gospodarcze [dualizm] – na wschodzie dominowało rolnictwo, na zachodzie – handel i wytwórstwo.

Zadanie 12.1. (0–1)

Wymagania dla liceum ogólnokształcącego określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
<p>II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający:</p> <p>1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego;</p> <p>2) rozpoznaje rodzaje źródeł i zna instytucje przechowujące źródła historyczne, ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego;</p> <p>4) ugruntowuje potrzebę poznawania przeszłości dla rozumienia współczesnych mechanizmów społecznych i kulturowych.</p>	<p>IV. Społeczeństwo, życie polityczne i kultura starożytnego Rzymu. Zdający:</p> <p>1) charakteryzuje [...] w państwie rzymskim z uwzględnieniem roli Juliusza Cezara [...]. (PP)</p> <p>XXII. Polityka wewnętrzna i zagraniczna Rzeczypospolitej Obojga Narodów w XVII w. Zdający:</p> <p>2) ocenia znaczenie bitwy pod Wiedniem dla losów Rzeczypospolitej Obojga Narodów i Europy. (PP)</p>

	<p>XXII. Polityka wewnętrzna i zagraniczna Rzeczypospolitej Obojga Narodów w XVII w. Zdający:</p> <p>1) przedstawia przebieg wojen toczonych przez Rzeczpospolitą Obojga Narodów w XVII w., z uwzględnieniem roli wybitnych dowódców i polityków, w tym [...] Jana III Sobieskiego [...]. (PR)</p>
--	--

Wymagania dla technikum określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
<p>II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający:</p> <p>1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego;</p> <p>2) rozpoznaje rodzaje źródeł i zna instytucje przechowujące źródła historyczne, ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego;</p> <p>4) ugruntowuje potrzebę poznawania przeszłości dla rozumienia współczesnych mechanizmów społecznych i kulturowych.</p>	<p>IV. Społeczeństwo, życie polityczne i kultura starożytnego Rzymu. Zdający:</p> <p>1) charakteryzuje [...] w państwie rzymskim z uwzględnieniem roli Juliusza Cezara [...]. (PP)</p> <p>XXII. Polityka wewnętrzna i zagraniczna Rzeczypospolitej Obojga Narodów w XVII w. Zdający:</p> <p>2) ocenia znaczenie bitwy pod Wiedniem dla losów Rzeczypospolitej Obojga Narodów i Europy. (PP)</p> <p>XXII. Polityka wewnętrzna i zagraniczna Rzeczypospolitej Obojga Narodów w XVII w. Zdający:</p> <p>2) przedstawia przebieg wojen toczonych przez Rzeczpospolitą Obojga Narodów w XVII w., z uwzględnieniem roli wybitnych dowódców i polityków, w tym [...] Jana III Sobieskiego [...]. (PR)</p>

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Gajusz Juliusz Cezar / Cezar

Zadanie 12.2. (0–1)

Wymagania dla liceum ogólnokształcącego określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
<p>II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający:</p> <p>1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego;</p> <p>2) rozpoznaje rodzaje źródeł i zna instytucje przechowujące źródła historyczne, ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego;</p> <p>4) ugruntowuje potrzebę poznawania przeszłości dla rozumienia współczesnych mechanizmów społecznych i kulturowych.</p>	<p>XXII. Polityka wewnętrzna i zagraniczna Rzeczypospolitej Obojga Narodów w XVII w. Zdający:</p> <p>2) ocenia znaczenie bitwy pod Wiedniem dla losów Rzeczypospolitej Obojga Narodów i Europy. (PP)</p> <p>XXII. Polityka wewnętrzna i zagraniczna Rzeczypospolitej Obojga Narodów w XVII w. Zdający:</p> <p>2) przedstawia przebieg wojen toczonych przez Rzeczpospolitą Obojga Narodów w XVII w., z uwzględnieniem roli wybitnych dowódców i polityków, w tym [...] Jana III Sobieskiego [...]. (PR)</p>

Wymagania dla technikum określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
<p>II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający:</p> <p>1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego;</p> <p>2) rozpoznaje rodzaje źródeł i zna instytucje przechowujące źródła historyczne, ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego;</p> <p>4) ugruntowuje potrzebę poznawania przeszłości dla rozumienia współczesnych mechanizmów społecznych i kulturowych.</p>	<p>XXII. Polityka wewnętrzna i zagraniczna Rzeczypospolitej Obojga Narodów w XVII w. Zdający:</p> <p>2) ocenia znaczenie bitwy pod Wiedniem dla losów Rzeczypospolitej Obojga Narodów i Europy. (PP)</p> <p>XXII. Polityka wewnętrzna i zagraniczna Rzeczypospolitej Obojga Narodów w XVII w. Zdający:</p> <p>1) przedstawia przebieg wojen toczonych przez Rzeczpospolitą Obojga Narodów w XVII w., z uwzględnieniem roli wybitnych dowódców i polityków, w tym [...] Jana III Sobieskiego [...]. (PR)</p>

Zasady oceniania

1 pkt – poprawne rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem zawierającym odwołanie do informacji z obu źródeł.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Rozstrzygnięcie: nie

Przykładowe uzasadnienie: Tekst odnosi się do bitwy pod Wiedniem, na co wskazuje m.in. datacja listu, nadawca (Jan, król Polski). Na planie przedstawiono bitwę pod Chocimiem, na co wskazuje min. nazwa rzeki (Dniestr), lokalizacja walczących stron.

Zadanie 13. (0–2)

Wymagania dla liceum ogólnokształcącego określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) rozpoznaje rodzaje źródeł i zna instytucje przechowujące źródła historyczne, ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; 4) ugruntowuje potrzebę poznawania przeszłości dla rozumienia współczesnych mechanizmów społecznych i kulturowych.	XXV. Rewolucje XVIII w. Zdający: 1) wyjaśnia genezę i skutki rewolucji amerykańskiej. (PP) XXXIII. Europa i świat w II połowie XIX i na początku XX w. Zdający: 2) wyjaśnia przyczyny i skutki wojny secesyjnej w Stanach Zjednoczonych Ameryki. (PP)

Wymagania dla technikum określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) rozpoznaje rodzaje źródeł i zna instytucje przechowujące źródła historyczne, ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; 4) ugruntowuje potrzebę poznawania przeszłości dla rozumienia współczesnych mechanizmów społecznych i kulturowych.	XXV. Rewolucje XVIII w. Zdający: 1) wyjaśnia genezę i skutki rewolucji amerykańskiej. (PP) XXXIII. Europa i świat w II połowie XIX i na początku XX w. Zdający: 2) wyjaśnia przyczyny i skutki wojny secesyjnej w Stanach Zjednoczonych Ameryki. (PP)

Zasady oceniania

2 pkt – dwa poprawne wskazania wraz z uzasadnieniem zawierającym odwołania do treści znaczków.

1 pkt – jedno poprawne wskazanie wraz z uzasadnieniem zawierającym odwołanie do treści znaczka.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

1. Znaczek upamiętniający wojnę o niepodległość Stanów Zjednoczonych: C

Przykładowe uzasadnienie:

Na znaczku widać charakterystyczne umundurowanie dla epoki oraz datację nawiązującą do rocznicy ogłoszenia *Deklaracji Niepodległości*.

2. Znaczek upamiętniający wojnę secesyjną: A

Przykładowe uzasadnienie:

Na znaczku widać charakterystyczne umundurowanie dla okresu wojny secesyjnej oraz nazwę bitwy wraz z datą nawiązującą do rocznicy stoczenia tej bitwy.

Zadanie 14.1. (0–1)

Wymagania dla liceum ogólnokształcącego określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) rozpoznaje rodzaje źródeł i zna instytucje przechowujące źródła historyczne, ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; 4) ugruntowuje potrzebę poznawania przeszłości dla rozumienia współczesnych mechanizmów społecznych i kulturowych.	XXXI. Ziemie polskie i ich mieszkańcy w latach 1815–1848. Zdający: 2) wyjaśnia genezę powstania listopadowego i opisuje jego następstwa. (PP)

Wymagania dla technikum określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) rozpoznaje rodzaje źródeł i zna instytucje przechowujące źródła historyczne, ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; 4) ugruntowuje potrzebę poznawania przeszłości dla rozumienia współczesnych mechanizmów społecznych i kulturowych.	XXXI. Ziemie polskie i ich mieszkańcy w latach 1815–1848. Zdający: 2) wyjaśnia genezę powstania listopadowego i opisuje jego następstwa. (PP)

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Konstytucja / konstytucja Królestwa Polskiego

Zadanie 14.2. (0–1)

Wymagania dla liceum ogólnokształcącego określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) rozpoznaje rodzaje źródeł i zna instytucje przechowujące źródła historyczne, ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; 4) ugruntowuje potrzebę poznawania przeszłości dla rozumienia współczesnych mechanizmów społecznych i kulturowych.	XXXI. Ziemie polskie i ich mieszkańcy w latach 1815–1848. Zdający: 2) wyjaśnia genezę powstania listopadowego i opisuje jego następstwa. (PP)

Wymagania dla technikum określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) rozpoznaje rodzaje źródeł i zna instytucje przechowujące źródła historyczne, ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; 4) ugruntowuje potrzebę poznawania przeszłości dla rozumienia współczesnych mechanizmów społecznych i kulturowych.	XXXI. Ziemie polskie i ich mieszkańcy w latach 1815–1848. Zdający: 2) wyjaśnia genezę powstania listopadowego i opisuje jego następstwa. (PP)

Zasady oceniania

1 pkt – poprawne rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem zawierającym odwołanie do informacji z obu źródeł.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Rozstrzygnięcie: tak

Przykładowe uzasadnienie: Tekst informuje o następstwach politycznych upadku powstania listopadowego – wprowadzenie w miejsce liberalnej konstytucji *Statutu organicznego*, który ograniczał autonomię Królestwa Polskiego. W źródle 2. przedstawiono monetę z 1835 roku z godłem rosyjskim oraz z napisami w języku rosyjskim – co było przejawem rusyfikacji.

Zadanie 14.3. (0–1)

Wymagania dla liceum ogólnokształcącego określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) rozpoznaje rodzaje źródeł i zna instytucje przechowujące źródła historyczne, ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; 4) ugruntowuje potrzebę poznawania przeszłości dla rozumienia współczesnych mechanizmów społecznych i kulturowych.	XXXI. Ziemie polskie i ich mieszkańcy w latach 1815–1848. Zdający: 2) wyjaśnia genezę powstania listopadowego i opisuje jego następstwa. (PP)

Wymagania dla technikum określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) rozpoznaje rodzaje źródeł i zna instytucje przechowujące źródła historyczne, ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; 4) ugruntowuje potrzebę poznawania przeszłości dla rozumienia współczesnych mechanizmów społecznych i kulturowych.	X. Polska w okresie rozbicia dzielnicowego. Zdający: 2) opisuje przemiany społeczno-gospodarcze na ziemiach polskich oraz ocenia społeczno-kulturowe skutki kolonizacji na prawie niemieckim. (PP) X. Polska w okresie rozbicia dzielnicowego. Zdający: 3) charakteryzuje zasady kolonizacji na prawie niemieckim. (PR)

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

FF

Zadanie 15.1. (0–1)

Wymagania dla liceum ogólnokształcącego określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) rozpoznaje rodzaje źródeł i zna instytucje przechowujące źródła historyczne, ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; 4) ugruntowuje potrzebę poznawania przeszłości dla rozumienia współczesnych mechanizmów społecznych i kulturowych.	XXXIII. Europa i świat w II połowie XIX i na początku XX w. Zdający: 1) porównuje procesy zjednoczeniowe Włoch i Niemiec w XIX w. (PP)

Wymagania dla technikum określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) rozpoznaje rodzaje źródeł i zna instytucje przechowujące źródła historyczne, ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; 4) ugruntowuje potrzebę poznawania przeszłości dla rozumienia współczesnych mechanizmów społecznych i kulturowych.	XXXIII. Europa i świat w II połowie XIX i na początku XX w. Zdający: 1) porównuje procesy zjednoczeniowe Włoch i Niemiec w XIX w. (PP)

Zasady oceniania

1 pkt – poprawne rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem zawierającym odwołanie do informacji z obu źródeł.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Rozstrzygnięcie: tak

Przykładowe uzasadnienie: Dokument zacytowany w źródle 2., to tzw. depesza emska – była to pruska prowokacja, która doprowadziła do wybuchu wojny francusko-pruskiej [w 1870 roku]. Do tej wojny nawiązuje rysunek ze źródła 1., gdzie Prusak (pikielhauba) uderza Francuza (Napoleon III).

Zadanie 15.2. (0–1)

Wymagania dla liceum ogólnokształcącego określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
<p>I. Chronologia historyczna. Zdający:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) porządkuje i synchronizuje wydarzenia z historii powszechnej [...]; 2) dostrzega zmienność i dynamikę wydarzeń w dziejach, a także ciągłość procesów historycznych i cywilizacyjnych. <p>II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) rozpoznaje rodzaje źródeł i zna instytucje przechowujące źródła historyczne, ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; 4) ugruntowuje potrzebę poznawania przeszłości dla rozumienia współczesnych mechanizmów społecznych i kulturowych. 	<p>XXXIII. Europa i świat w II połowie XIX i na początku XX w. Zdający:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) porównuje procesy zjednoczeniowe Włoch i Niemiec w XIX w. (PP)

Wymagania dla technikum określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
<p>I. Chronologia historyczna. Zdający:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) porządkuje i synchronizuje wydarzenia z historii powszechnej [...]; 2) dostrzega zmienność i dynamikę wydarzeń w dziejach, a także ciągłość procesów historycznych i cywilizacyjnych. <p>II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 	<p>XXXIII. Europa i świat w II połowie XIX i na początku XX w. Zdający:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) porównuje procesy zjednoczeniowe Włoch i Niemiec w XIX w. (PP)

2) rozpoznaje rodzaje źródeł i zna instytucje przechowujące źródła historyczne, ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; 4) ugruntowuje potrzebę poznawania przeszłości dla rozumienia współczesnych mechanizmów społecznych i kulturowych.	
--	--

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

C

Zadanie 16.1. (0–1)

Wymagania dla liceum ogólnokształcącego określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) rozpoznaje rodzaje źródeł i zna instytucje przechowujące źródła historyczne, ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; 3) dostrzega mnogość perspektyw badawczych zmierzających do poznania prawdy o przeszłości oraz różnorakie interpretacje historii i ich przyczyny; 4) ugruntowuje potrzebę poznawania przeszłości dla rozumienia współczesnych mechanizmów społecznych i kulturowych.	XXXV. Ziemie polskie pod zaborami w II połowie XIX i na początku XX w. Zdający: 1) charakteryzuje rozwój przemysłowy ziem polskich, z uwzględnieniem urbanizacji; 2) charakteryzuje nowe klasy i warstwy Społeczne. (PR)

Wymagania dla technikum określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego;	XXXV. Ziemie polskie pod zaborami w II połowie XIX i na początku XX w. Zdający: 1) charakteryzuje rozwój przemysłowy ziem polskich, z uwzględnieniem urbanizacji; 2) charakteryzuje nowe klasy i warstwy

<p>2) rozpoznaje rodzaje źródeł i zna instytucje przechowujące źródła historyczne, ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego;</p> <p>3) dostrzega mnogość perspektyw badawczych zmierzających do poznania prawdy o przeszłości oraz różnorakie interpretacje historii i ich przyczyny;</p> <p>4) ugruntowuje potrzebę poznawania przeszłości dla rozumienia współczesnych mechanizmów społecznych i kulturowych.</p>	<p>Społeczne. (PR)</p>
--	------------------------

Zasady oceniania

1 pkt – podanie poprawnego uzasadnienia.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Przykładowa odpowiedź

Na planie zostały zaznaczone domy robotnicze a także budynki użyteczności publicznej – np. szkoła, stołówka – świadczy to o trosce właściciela fabryki o dobrostan robotników.

Zadanie 16.2. (0–1)

Wymagania dla liceum ogólnokształcącego określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
<p>II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający:</p> <p>1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego;</p> <p>2) rozpoznaje rodzaje źródeł i zna instytucje przechowujące źródła historyczne, ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego;</p> <p>3) dostrzega mnogość perspektyw badawczych zmierzających do poznania prawdy o przeszłości oraz różnorakie interpretacje historii i ich przyczyny;</p> <p>4) ugruntowuje potrzebę poznawania przeszłości dla rozumienia współczesnych mechanizmów społecznych i kulturowych.</p>	<p>XXXVIII. Sprawa polska w przededniu i podczas I wojny światowej. Zdający:</p> <p>1) charakteryzuje rozwój przemysłowy ziem polskich, z uwzględnieniem urbanizacji. (PR)</p>

Wymagania dla technikum określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) rozpoznaje rodzaje źródeł i zna instytucje przechowujące źródła historyczne, ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; 3) dostrzega mnogość perspektyw badawczych zmierzających do poznania prawdy o przeszłości oraz różnorakie interpretacje historii i ich przyczyny; 4) ugruntowuje potrzebę poznawania przeszłości dla rozumienia współczesnych mechanizmów społecznych i kulturowych.	XXXVIII. Sprawa polska w przededniu i podczas I wojny światowej. Zdający: 1) charakteryzuje rozwój przemysłowy ziem polskich, z uwzględnieniem dokończenia procesów uwłaszczeniowych oraz urbanizacji. (PR)

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Łódź

Zadanie 17. (0–1)

Wymagania dla liceum ogólnokształcącego określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) rozpoznaje rodzaje źródeł i zna instytucje przechowujące źródła historyczne, ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; 4) ugruntowuje potrzebę poznawania przeszłości dla rozumienia współczesnych mechanizmów społecznych i kulturowych.	XXXV. Ziemie polskie pod zaborami w II połowie XIX i na początku XX w. Zdający: 1) wyjaśnia cele i porównuje metody polityki zaborców wobec mieszkańców ziem dawnej Rzeczypospolitej (w tym ziem zabranych) – rusyfikacja, germanizacja, autonomia galicyjska; 3) charakteryzuje postawy społeczeństwa polskiego w stosunku do zaborców. (PP)

Wymagania dla technikum określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
<p>II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) rozpoznaje rodzaje źródeł i zna instytucje przechowujące źródła historyczne, ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; 4) ugruntowuje potrzebę poznawania przeszłości dla rozumienia współczesnych mechanizmów społecznych i kulturowych. 	<p>XXXV. Ziemie polskie pod zaborami w II połowie XIX i na początku XX w. Zdający:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) wyjaśnia cele i porównuje metody polityki zaborców wobec mieszkańców ziem dawnej Rzeczypospolitej (w tym ziem zabranych) – rusyfikacja, germanizacja, autonomia galicyjska; 3) charakteryzuje postawy społeczeństwa polskiego w stosunku do zaborców. (PP)

Zasady oceniania

1 pkt – poprawne rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem zawierającym odwołanie do obu źródeł.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Rozstrzygnięcie: nie

Przykładowe uzasadnienie: Źródło 1. odnosi się do sytuacji w zaborze austriackim w okresie tzw. autonomii, o czym świadczą m.in. nazwy instytucji, informacja o języku polskim jako języku urzędowym. Źródło 2. informuje o sytuacji w zaborze pruskim, gdzie język polski był zakazany nawet na lekcjach religii.

Zadanie 18.1. (0–1)

Wymagania dla liceum ogólnokształcącego określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
<p>II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) rozpoznaje rodzaje źródeł i zna instytucje przechowujące źródła historyczne, ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; 4) ugruntowuje potrzebę poznawania przeszłości dla rozumienia współczesnych mechanizmów społecznych i kulturowych. 	<p>XLI. Walka o odrodzenie państwa polskiego po I wojnie światowej. Zdający:</p> <ol style="list-style-type: none"> 2) przedstawia postanowienia konferencji pokojowej w Paryżu dotyczące Polski. (PP)

Wymagania dla technikum określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) rozpoznaje rodzaje źródeł i zna instytucje przechowujące źródła historyczne, ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; 4) ugruntowuje potrzebę poznawania przeszłości dla rozumienia współczesnych mechanizmów społecznych i kulturowych.	XLI. Walka o odrodzenie państwa polskiego po I wojnie światowej. Zdający: 2) przedstawia postanowienia konferencji pokojowej w Paryżu dotyczące Polski. (PP)

Zasady oceniania

1 pkt – podanie jednego poprawnego nazwiska.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

[Ignacy Jan] Paderewski / [Roman] Dmowski

Zadanie 18.2. (0–1)

Wymagania dla liceum ogólnokształcącego określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) rozpoznaje rodzaje źródeł i zna instytucje przechowujące źródła historyczne, ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; 4) ugruntowuje potrzebę poznawania przeszłości dla rozumienia współczesnych mechanizmów społecznych i kulturowych.	XLI. Walka o odrodzenie państwa polskiego po I wojnie światowej. Zdający: 2) przedstawia postanowienia konferencji pokojowej w Paryżu dotyczące Polski. (PP) XLVII. II wojna światowa i jej etapy. Zdający: 5) opisuje uwarunkowania militarne i polityczne konferencji Wielkiej Trójki (Teheran, Jałta, Poczdam) oraz przedstawia ich ustalenia. (PP)

Wymagania dla technikum określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
<p>II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający:</p> <p>1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego;</p> <p>2) rozpoznaje rodzaje źródeł i zna instytucje przechowujące źródła historyczne, ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego;</p> <p>4) ugruntowuje potrzebę poznawania przeszłości dla rozumienia współczesnych mechanizmów społecznych i kulturowych.</p>	<p>XLI. Walka o odrodzenie państwa polskiego po I wojnie światowej. Zdający:</p> <p>2) przedstawia postanowienia konferencji pokojowej w Paryżu dotyczące Polski. (PP)</p> <p>XLVII. II wojna światowa i jej etapy. Zdający:</p> <p>5) opisuje uwarunkowania militarne i polityczne konferencji Wielkiej Trójki (Teheran, Jałta, Poczdam) oraz przedstawia ich ustalenia. (PP)</p>

Zasady oceniania

1 pkt – poprawne rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem zawierającym odwołanie do obu źródeł.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Rozstrzygnięcie: nie

Przykładowe uzasadnienie: Znaczek odnosi się do traktatu wersalskiego, o czym informuje m.in. napis. Z kolei w źródle 2. przytoczono postanowienia konferencji Wielkiej Trójki z Poczdamu, o czym świadczą informacje o nabytkach terytorialnych Polski kosztem Niemiec.

Zadanie 19.1. (0–1)

Wymagania dla liceum ogólnokształcącego określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
<p>II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający:</p> <p>1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego;</p> <p>2) rozpoznaje rodzaje źródeł i zna instytucje przechowujące źródła historyczne, ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego;</p> <p>4) ugruntowuje potrzebę poznawania przeszłości dla rozumienia współczesnych mechanizmów społecznych i kulturowych.</p>	<p>XLII. Dzieje polityczne II Rzeczypospolitej. Zdający:</p> <p>1) charakteryzuje ustroj polityczny II Rzeczypospolitej na podstawie konstytucji marcowej z 1921 r.;</p> <p>2) wyjaśnia przyczyny przewrotu majowego, charakteryzuje jego przebieg oraz ocenia skutki ustrojowe [...]. (PP)</p>

Wymagania dla technikum określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) rozpoznaje rodzaje źródeł i zna instytucje przechowujące źródła historyczne, ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; 4) ugruntowuje potrzebę poznawania przeszłości dla rozumienia współczesnych mechanizmów społecznych i kulturowych.	XLII. Dzieje polityczne II Rzeczypospolitej. Zdający: 1) charakteryzuje ustroj polityczny II Rzeczypospolitej na podstawie konstytucji marcowej z 1921 r.; 2) wyjaśnia przyczyny przewrotu majowego, charakteryzuje jego przebieg oraz ocenia skutki ustrojowe [...]. (PP)

Zasady oceniania

1 pkt – poprawne rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem zawierającym odwołanie do obu źródeł.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Rozstrzygnięcie: nie

Przykładowe uzasadnienie: Źródło 1. odnosi się do przewrotu majowego [1926] – świadczy o tym m.in. informacja o zdobyciu Belwederu, data wydania czasopisma. Źródło 2. opisuje wydarzenia wcześniejsze – okoliczności zaprzysiężenia na urząd Prezydenta Rzeczypospolitej Gabriela Narutowicza [1922].

Zadanie 19.2. (0–1)

Wymagania dla liceum ogólnokształcącego określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) rozpoznaje rodzaje źródeł i zna instytucje przechowujące źródła historyczne, ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego;	XLII. Dzieje polityczne II Rzeczypospolitej. Zdający: 1) charakteryzuje ustroj polityczny II Rzeczypospolitej na podstawie konstytucji marcowej z 1921 r.; 2) wyjaśnia przyczyny przewrotu majowego, charakteryzuje jego przebieg oraz ocenia skutki ustrojowe [...]. (PP)

4) ugruntowuje potrzebę poznawania przeszłości dla rozumienia współczesnych mechanizmów społecznych i kulturowych.	
--	--

Wymagania dla technikum określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) rozpoznaje rodzaje źródeł i zna instytucje przechowujące źródła historyczne, ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; 4) ugruntowuje potrzebę poznawania przeszłości dla rozumienia współczesnych mechanizmów społecznych i kulturowych.	XLII. Dzieje polityczne II Rzeczypospolitej. Zdający: 1) charakteryzuje ustrój polityczny II Rzeczypospolitej na podstawie konstytucji marcowej z 1921 r.; 2) wyjaśnia przyczyny przewrotu majowego, charakteryzuje jego przebieg oraz ocenia skutki ustrojowe [...]. (PP)

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

FP

Zadanie 20. (0–2)

Wymagania dla liceum ogólnokształcącego określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) rozpoznaje rodzaje źródeł i zna instytucje przechowujące źródła historyczne, ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; 4) ugruntowuje potrzebę poznawania przeszłości dla rozumienia współczesnych mechanizmów społecznych i kulturowych.	XL. Narodziny i rozwój totalitaryzmów w okresie międzywojennym. Zdający: 1) wyjaśnia genezę państwa sowieckiego i charakteryzuje jego politykę wewnętrzną i zagraniczną w okresie międzywojennym; 4) charakteryzuje politykę [...] zagraniczną III Rzeszy Niemieckiej w latach 30. (PP) XLV. Świat na drodze do II wojny światowej. Zdający: 2) charakteryzuje i ocenia [...] wojnę domową w Hiszpanii i jej uwarunkowania wewnętrzne i zewnętrzne. (PR)

Wymagania dla technikum określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) rozpoznaje rodzaje źródeł i zna instytucje przechowujące źródła historyczne, ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; 4) ugruntowuje potrzebę poznawania przeszłości dla rozumienia współczesnych mechanizmów społecznych i kulturowych.	XL. Narodziny i rozwój totalitaryzmów w okresie międzywojennym. Zdający: 1) wyjaśnia genezę państwa sowieckiego i charakteryzuje jego politykę wewnętrzną i zagraniczną w okresie międzywojennym; 4) charakteryzuje politykę [...] zagraniczną III Rzeszy Niemieckiej w latach 30. (PP) XLV. Świat na drodze do II wojny światowej. Zdający: 2) charakteryzuje i ocenia [...] wojnę domową w Hiszpanii i jej uwarunkowania wewnętrzne i zewnętrzne. (PR)

Zasady oceniania

2 pkt – poprawne rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem zawierającym dwa poprawne argumenty.

1 pkt – poprawne rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem zawierającym jeden poprawny argument.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Rozstrzygnięcie: z lat 30. XX wieku

Przykładowe argumenty:

- Postać wytrzępująca dywan z napisem „czerwona Hiszpania” z pięcioramiennych gwiazd, to gen. Franco. Jest to nawiązanie do wojny domowej w Hiszpanii z lat 30. XX wieku.
- Postać z emblematami swastyki i charakterystycznym wąsikiem, to Hitler. „Zasysa” do odkurzacza czapkę z napisem „Austria” To komentarz do włączenia Austrii do Niemiec w 1938 roku.
- Postać w czapce z pięcioramienną gwiazdą, która kopie grób na „starych bolszewików”, to Stalin. Scena jest komentarzem do czystek politycznych w ZSRR z lat 30. XX wieku.

Zadanie 21. (0–2)

Wymagania dla liceum ogólnokształcącego określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego;	XLVII. II wojna światowa i jej etapy. Zdający: 2) sytuuje w czasie i przestrzeni przełomowe wydarzenia II wojny światowej (polityczne i militarne). (PP)

<p>2) rozpoznaje rodzaje źródeł i zna instytucje przechowujące źródła historyczne, ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; 4) ugruntowuje potrzebę poznawania przeszłości dla rozumienia współczesnych mechanizmów społecznych i kulturowych.</p>	<p>XLVII. II wojna światowa i jej etapy. Zdający: 3) omawia narodziny i działalność Wielkiej Koalicji. (PR)</p> <p>LV. Proces przejmowania władzy przez komunistów w Polsce (1944–1948). Zdający: 2) charakteryzuje okoliczności i etapy przejmowania władzy w Polsce przez komunistów. (PP)</p>
--	--

Wymagania dla technikum określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
<p>II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) rozpoznaje rodzaje źródeł i zna instytucje przechowujące źródła historyczne, ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; 4) ugruntowuje potrzebę poznawania przeszłości dla rozumienia współczesnych mechanizmów społecznych i kulturowych.</p>	<p>XLVII. II wojna światowa i jej etapy. Zdający: 2) sytuuje w czasie i przestrzeni przełomowe wydarzenia II wojny światowej (polityczne i militarne). (PP)</p> <p>XLVII. II wojna światowa i jej etapy. Zdający: 3) omawia narodziny i działalność Wielkiej Koalicji. (PR)</p> <p>LV. Proces przejmowania władzy przez komunistów w Polsce (1944–1948). Zdający: 3) charakteryzuje okoliczności i etapy przejmowania władzy w Polsce przez komunistów. (PP)</p>

Zasady oceniania

2 pkt – podanie trzech poprawnych nazwisk.

1 pkt – podanie dwóch poprawnych nazwisk.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

A – [Charles] de Gaulle

B – [Stanisław] Mikołajczyk

C – [Franklin Delano] Roosevelt

Zadanie 22. (0–1)

Wymagania dla liceum ogólnokształcącego określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) rozpoznaje rodzaje źródeł i zna instytucje przechowujące źródła historyczne, ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; 4) ugruntowuje potrzebę poznawania przeszłości dla rozumienia współczesnych mechanizmów społecznych i kulturowych.	LI. Świat po II wojnie światowej. Początek zimnej wojny. Zdający: 1) charakteryzuje polityczne, społeczne, gospodarcze i kulturowe skutki II wojny światowej; 2) wyjaśnia genezę zimnej wojny i wskazuje najpoważniejsze punkty zapalne w pierwszej jej fazie [...]. (PP)

Wymagania dla technikum określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) rozpoznaje rodzaje źródeł i zna instytucje przechowujące źródła historyczne, ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; 4) ugruntowuje potrzebę poznawania przeszłości dla rozumienia współczesnych mechanizmów społecznych i kulturowych.	LI. Świat po II wojnie światowej. Początek zimnej wojny. Zdający: 1) charakteryzuje polityczne, społeczne, gospodarcze i kulturowe skutki II wojny światowej; 2) wyjaśnia genezę zimnej wojny i wskazuje najpoważniejsze punkty zapalne w pierwszej jej fazie [...]. (PP)

Zasady oceniania

1 pkt – poprawne rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem zawierającym odwołanie do informacji z wykresu i własnej wiedzy.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Rozstrzygnięcie: nie

Przykładowe uzasadnienia:

- Do planu Marshalla nie przystąpiły kraje należące do sowieckiej strefy wpływów m.in. Polska, Czechosłowacja, a wykres uwzględnia je w przyznanej pomocy.
- Plan Marshalla był adresowany do krajów europejskich, a wykres uwzględnia kraje pozaeuropejskie (Filipiny, Etiopia).

Zadanie 23.1. (0–1)

Wymagania dla liceum ogólnokształcącego określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) rozpoznaje rodzaje źródeł i zna instytucje przechowujące źródła historyczne, ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; 4) ugruntowuje potrzebę poznawania przeszłości dla rozumienia współczesnych mechanizmów społecznych i kulturowych.	LVII. Polska w latach 1957–1981. Zdający: 4) wyjaśnia społeczno-polityczną rolę Kościoła katolickiego, z uwzględnieniem roli prymasa Stefana Wyszyńskiego [...]. (PP)

Wymagania dla technikum określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) rozpoznaje rodzaje źródeł i zna instytucje przechowujące źródła historyczne, ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; 4) ugruntowuje potrzebę poznawania przeszłości dla rozumienia współczesnych mechanizmów społecznych i kulturowych.	LVII. Polska w latach 1957–1981. Zdający: 4) wyjaśnia społeczno-polityczną rolę Kościoła katolickiego [...]. (PP) LVII. Polska w latach 1957–1981. Zdający: 2) wyjaśnia znaczenie obchodów milenijnych w 1966 r., z uwzględnieniem roli prymasa Stefana Wyszyńskiego. (PR)

Zasady oceniania

1 pkt – poprawne rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem zawierającym odwołanie do obu źródeł.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Rozstrzygnięcie: nie

Przykładowe uzasadnienie: W orędziu zapowiedziano ideę pojednania polsko-niemieckiego. Autor rysunku ironicznie interpretuje sens zawartych w orędziu słów, przypisując stronie niemieckiej złe / agresywne intencje.

Zadanie 23.2. (0–1)

Wymagania dla liceum ogólnokształcącego określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) rozpoznaje rodzaje źródeł i zna instytucje przechowujące źródła historyczne, ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego.	LVII. Polska w latach 1957–1981. Zdający: 4) wyjaśnia społeczno-polityczną rolę Kościoła katolickiego, z uwzględnieniem roli prymasa Stefana Wyszyńskiego [...]. (PP)

Wymagania dla technikum określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) rozpoznaje rodzaje źródeł i zna instytucje przechowujące źródła historyczne, ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego.	LVII. Polska w latach 1957–1981. Zdający: 4) wyjaśnia społeczno-polityczną rolę Kościoła katolickiego [...]. (PP) LVII. Polska w latach 1957–1981. Zdający: 2) wyjaśnia znaczenie obchodów milenijnych w 1966 r., z uwzględnieniem roli prymasa Stefana Wyszyńskiego. (PR)

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

[Stefan] Wyszyński

Zadanie 24. (0–3)

Wymagania dla liceum ogólnokształcącego określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
<p>I. Chronologia historyczna. Zdający:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) porządkuje i synchronizuje wydarzenia z historii powszechnej [...]; 2) dostrzega zmienność i dynamikę wydarzeń w dziejach, a także ciągłość procesów historycznych i cywilizacyjnych. <p>II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) rozpoznaje rodzaje źródeł i zna instytucje przechowujące źródła historyczne, ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; 3) dostrzega mnogość perspektyw badawczych zmierzających do poznania prawdy o przeszłości oraz różnorakie interpretacje historii i ich przyczyny; 4) ugruntowuje potrzebę poznawania przeszłości dla rozumienia współczesnych mechanizmów społecznych i kulturowych. <p>III. Tworzenie narracji historycznej. Zdający:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) tworzy narrację historyczną w ujęciu przekrojowym, jak i problemowym; 2) dostrzega problem i buduje argumentację, uwzględniając różne aspekty procesu historycznego. 	<p>LI. Świat po II wojnie światowej. Początek zimnej wojny. Zdający:</p> <ol style="list-style-type: none"> 4) omawia proces sowyetyzacji państw Europy Środkowo-Wschodniej i opór wobec komunizmu ([...] Czechosłowacja –1968 r.). (PP)

Wymagania dla technikum określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
<p>I. Chronologia historyczna. Zdający:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) porządkuje i synchronizuje wydarzenia z historii powszechnej [...]; 2) dostrzega zmienność i dynamikę wydarzeń w dziejach, a także ciągłość procesów historycznych i cywilizacyjnych. <p>II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający:</p>	<p>LI. Świat po II wojnie światowej. Początek zimnej wojny. Zdający:</p> <ol style="list-style-type: none"> 6) opisuje wydarzenia w [...] Czechosłowacji w 1968 r. (PP)

<p>1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego;</p> <p>2) rozpoznaje rodzaje źródeł i zna instytucje przechowujące źródła historyczne, ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego;</p> <p>3) dostrzega mnogość perspektyw badawczych zmierzających do poznania prawdy o przeszłości oraz różnorakie interpretacje historii i ich przyczyny;</p> <p>4) ugruntowuje potrzebę poznawania przeszłości dla rozumienia współczesnych mechanizmów społecznych i kulturowych.</p> <p>III. Tworzenie narracji historycznej. Zdający:</p> <p>1) tworzy narrację historyczną w ujęciu przekrojowym, jak i problemowym;</p> <p>2) dostrzega problem i buduje argumentację, uwzględniając różne aspekty procesu historycznego.</p>	
--	--

Zasady oceniania

- 3 pkt – poprawne wyjaśnienie wymowy rysunku wraz z interpretacją dwóch elementów graficznych oraz przedstawienie kontekstu historycznego.
- 2 pkt – poprawne wyjaśnienie wymowy rysunku wraz z interpretacją dwóch elementów graficznych bez przedstawienia kontekstu historycznego ALBO za prawidłowe wyjaśnienie wymowy rysunku wraz z interpretacją jednego elementu graficznego oraz przedstawienie kontekstu historycznego.
- 1 pkt – poprawne wyjaśnienie wymowy rysunku wraz z interpretacją jednego elementu graficznego bez przedstawienia kontekstu historycznego.
- 0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Przykładowa odpowiedź

Rysunek jest krytycznym / negatywnym komentarzem do polityki Związku Sowieckiego względem dążeń wolnościowych Czechosłowacji. Postać w sowieckim mundurze [Breżniew] gasi za pomocą wojskowego hełmu płomień świecy, która jest podpisana „czeski duch”. Jest to symboliczne przedstawienie wojskowej interwencji m.in. wojsk sowieckich w Czechosłowacji w 1968 roku, które stłumiły tzw. praską wiosnę (ruch wolnościowy).

Zadanie 25. (0–1)

Wymagania dla liceum ogólnokształcącego określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) rozpoznaje rodzaje źródeł i zna instytucje przechowujące źródła historyczne, ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; 4) ugruntowuje potrzebę poznawania przeszłości dla rozumienia współczesnych mechanizmów społecznych i kulturowych.	LVII. Polska w latach 1957–1981. Zdający: 6) wyjaśnia przyczyny i następstwa strajków w 1980 r.; 7) charakteryzuje ruch społeczny „Solidarność” i ocenia jego wpływ na przemiany społeczno-polityczne w Polsce i w Europie. (PP)

Wymagania dla technikum określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) rozpoznaje rodzaje źródeł i zna instytucje przechowujące źródła historyczne, ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; 4) ugruntowuje potrzebę poznawania przeszłości dla rozumienia współczesnych mechanizmów społecznych i kulturowych.	LVII. Polska w latach 1957–1981. Zdający: 6) wyjaśnia przyczyny i następstwa strajków w 1980 r.; 7) charakteryzuje ruch społeczny „Solidarność” i ocenia jego wpływ na przemiany społeczno-polityczne w Polsce i w Europie. (PP)

Zasady oceniania

1 pkt – poprawne rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem zawierającym odwołanie do źródła.
 0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Rozstrzygnięcie: przed

Przykładowe uzasadnienie: Ulotka zawiera informację, że wydano ją z okazji pierwszej rocznicy porozumień społecznych (porozumień sierpniowych). Oznacza to, że powstała w sierpniu 1981 roku, czyli przed wprowadzeniem stanu wojennego w grudniu 1981 roku.

Zadanie 26. (0–15)

Wymagania dla liceum ogólnokształcącego określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
<p>I. Chronologia historyczna. Zdający:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) porządkuje i synchronizuje wydarzenia z historii powszechnej oraz dziejów ojczystych; 2) dostrzega zmienność i dynamikę wydarzeń w dziejach, a także ciągłość procesów historycznych i cywilizacyjnych. <p>III. Tworzenie narracji historycznej. Zdający:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) tworzy narrację historyczną w ujęciu przekrojowym, jak i problemowym; 2) dostrzega problem i buduje argumentację, uwzględniając różne aspekty procesu historycznego; 3) dokonuje selekcji i hierarchizacji oraz integruje informacje pozyskane z różnych źródeł wiedzy. 	<p>XII. Polska w XIV i XV w. Zdający:</p> <ol style="list-style-type: none"> 3) wyjaśnia międzynarodowe i wewnętrzne uwarunkowania związków Polski z [...] Litwą w XIV i XV w. (PP) <p>XII. Polska w XIV i XV w. Zdający:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ocenia znaczenie unii polsko-litewskiej z perspektywy obu narodów; 3) wyjaśnia wpływ rozwoju przywilejów szlacheckich na sytuację gospodarczą państwa oraz utrwalenie unii polsko-litewskiej. (PR)
Wymagania dla technikum określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
<p>I. Chronologia historyczna. Zdający:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) porządkuje i synchronizuje wydarzenia z historii powszechnej oraz dziejów ojczystych; 2) dostrzega zmienność i dynamikę wydarzeń w dziejach, a także ciągłość procesów historycznych i cywilizacyjnych. <p>III. Tworzenie narracji historycznej. Zdający:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) tworzy narrację historyczną w ujęciu przekrojowym, jak i problemowym; 2) dostrzega problem i buduje argumentację, uwzględniając różne aspekty procesu historycznego; 3) dokonuje selekcji i hierarchizacji oraz integruje informacje pozyskane z różnych źródeł wiedzy. 	<p>XII. Polska w XIV i XV w. Zdający:</p> <ol style="list-style-type: none"> 3) wyjaśnia międzynarodowe i wewnętrzne uwarunkowania związków Polski z [...] Litwą w XIV i XV w. (PP) <p>XII. Polska w XIV i XV w. Zdający:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ocenia znaczenie unii polsko-litewskiej z perspektywy obu narodów; 3) wyjaśnia wpływ rozwoju przywilejów szlacheckich na sytuację gospodarczą państwa oraz utrwalenie unii polsko-litewskiej. (PR)

Temat 1.

		Wymagania dla liceum ogólnokształcącego określone w podstawie programowej	
		Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Temat 2.		<p>I. Chronologia historyczna. Zdający:</p> <p>1) porządkuje i synchronizuje wydarzenia z historii powszechnej oraz dziejów ojczystych;</p> <p>2) dostrzega zmienność i dynamikę wydarzeń w dziejach, a także ciągłość procesów historycznych i cywilizacyjnych.</p> <p>III. Tworzenie narracji historycznej. Zdający:</p> <p>1) tworzy narrację historyczną w ujęciu przekrojowym, jak i problemowym;</p> <p>2) dostrzega problem i buduje argumentację, uwzględniając różne aspekty procesu historycznego;</p> <p>3) dokonuje selekcji i hierarchizacji oraz integruje informacje pozyskane z różnych źródeł wiedzy.</p>	<p>XXX. Europa i świat po kongresie wiedeńskim. Zdający:</p> <p>2) przedstawia przebieg rewolucji przemysłowej oraz wskazuje jej najważniejsze konsekwencje społeczno-gospodarcze. (PP)</p> <p>XXXIV. Przemiany gospodarcze i społeczne. Nowe prądy ideowe. Zdający:</p> <p>1) przedstawia przemiany gospodarcze w Europie i na świecie, wymienia najważniejsze odkrycia naukowe i dokonania techniczne; charakteryzuje procesy migracyjne;</p> <p>2) charakteryzuje nowe prądy ideowe (nacjonalizm, socjalizm, ruch chrześcijańsko-społeczny) i kulturowe, emancypację kobiet, przemiany obyczajowe i początki kultury masowej;</p> <p>3) wyjaśnia procesy demokratyzacji ustrojów państw Europy Zachodniej;</p> <p>4) charakteryzuje różne formy zorganizowanej działalności robotników. (PP)</p> <p>XXXV. Ziemie polskie pod zaborami w II połowie XIX i na początku XX w. Zdający:</p> <p>1) charakteryzuje rozwój przemysłowy ziem polskich, z uwzględnieniem dokończenia procesów uwłaszczeniowych oraz urbanizacji;</p> <p>2) charakteryzuje nowe klasy i warstwy społeczne. (PR)</p>
		Wymagania dla technikum określone w podstawie programowej	
		Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
		<p>I. Chronologia historyczna. Zdający:</p> <p>1) porządkuje i synchronizuje wydarzenia z historii powszechnej oraz dziejów ojczystych;</p> <p>2) dostrzega zmienność i dynamikę wydarzeń w dziejach, a także ciągłość procesów historycznych</p>	<p>XXX. Europa i świat po kongresie wiedeńskim. Zdający:</p> <p>2) przedstawia przebieg rewolucji przemysłowej oraz wskazuje jej najważniejsze konsekwencje społeczno-gospodarcze. (PP)</p>

	<p>i cywilizacyjnych.</p> <p>III. Tworzenie narracji historycznej. Zdający:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) tworzy narrację historyczną w ujęciu przekrojowym, jak i problemowym; 2) dostrzega problem i buduje argumentację, uwzględniając różne aspekty procesu historycznego; 3) dokonuje selekcji i hierarchizacji oraz integruje informacje pozyskane z różnych źródeł wiedzy. 	<p>XXXIV. Przemiany gospodarcze i społeczne. Nowe prądy ideowe. Zdający:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) przedstawia przemiany gospodarcze w Europie i na świecie, wymienia najważniejsze odkrycia naukowe i dokonania techniczne; charakteryzuje procesy migracyjne; 2) charakteryzuje nowe prądy ideowe (nacjonalizm, socjalizm, ruch chrześcijańsko-społeczny) i kulturowe, emancypację kobiet, przemiany obyczajowe i początki kultury masowej; 3) wyjaśnia procesy demokratyzacji ustrojów państw Europy Zachodniej; 4) charakteryzuje różne formy zorganizowanej działalności robotników. (PP) <p>XXXV. Ziemie polskie pod zaborami w II połowie XIX i na początku XX w. Zdający:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) charakteryzuje rozwój przemysłowy ziem polskich, z uwzględnieniem dokończenia procesów uwłaszczeniowych oraz urbanizacji; 2) charakteryzuje nowe klasy i warstwy społeczne. (PR)
Temat 3.	Wymagania dla liceum ogólnokształcącego określone w podstawie programowej	
	Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
	<p>I. Chronologia historyczna. Zdający:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) porządkuje i synchronizuje wydarzenia z historii powszechnej oraz dziejów ojczystych; 2) dostrzega zmienność i dynamikę wydarzeń w dziejach, a także ciągłość procesów historycznych i cywilizacyjnych. <p>III. Tworzenie narracji historycznej. Zdający:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) tworzy narrację historyczną w ujęciu przekrojowym, jak i problemowym; 2) dostrzega problem i buduje argumentację, uwzględniając różne aspekty procesu historycznego; 3) dokonuje selekcji i hierarchizacji oraz integruje informacje pozyskane 	<p>XLVI. Wojna obronna Polski w 1939 r. Agresja Niemiec (1 września) i Związku Sowieckiego (17 września). Zdający:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) charakteryzuje położenie międzynarodowe Polski w przededniu wybuchu II wojny światowej; 2) wyjaśnia cele wojenne hitlerowskich Niemiec i ZSRS; charakteryzuje niemieckie i sowieckie uzasadnienia agresji na Polskę; 3) charakteryzuje etapy wojny obronnej, podaje przykłady bohaterstwa obrońców, uwzględniając żołnierzy i ludność cywilną oraz zbrodni wojennych dokonanych przez agresorów, z uwzględnieniem własnego regionu; 4) przedstawia podział ziem polskich

	<p>z różnych źródeł wiedzy.</p>	<p>między okupantów; 5) wyjaśnia znaczenie powołania polskich władz państwowych i sił zbrojnych na uchodźstwie; 6) wyjaśnia przyczyny przegrania przez Polskę wojny obronnej. (PP)</p> <p>XLVI. Wojna obronna Polski w 1939 r. Agresja Niemiec (1 września) i Związku Sowieckiego (17 września). Zdający: 1) porównuje potencjał walczących stron; 2) ocenia zachowanie dowódców wojskowych i władz cywilnych podczas wojny obronnej w 1939 r.; 3) przedstawia i ocenia zachowania innych państw wobec agresji hitlerowskich Niemiec i agresji sowieckiej; 4) wskazuje przykłady współpracy między okupantami. (PR)</p>
Wymagania dla technikum określone w podstawie programowej		
Wymagania ogólne		Wymagania szczegółowe
	<p>I. Chronologia historyczna. Zdający: 1) porządkuje i synchronizuje wydarzenia z historii powszechnej oraz dziejów ojczystych; 2) dostrzega zmienność i dynamikę wydarzeń w dziejach, a także ciągłość procesów historycznych i cywilizacyjnych.</p> <p>III. Tworzenie narracji historycznej. Zdający: 1) tworzy narrację historyczną w ujęciu przekrojowym, jak i problemowym; 2) dostrzega problem i buduje argumentację, uwzględniając różne aspekty procesu historycznego; 3) dokonuje selekcji i hierarchizacji oraz integruje informacje pozyskane z różnych źródeł wiedzy.</p>	<p>XLVI. Wojna obronna Polski w 1939 r. Agresja Niemiec (1 września) i Związku Sowieckiego (17 września). Zdający: 1) charakteryzuje położenie międzynarodowe Polski w przededniu wybuchu II wojny światowej; 2) wyjaśnia cele wojenne hitlerowskich Niemiec i ZSRS; charakteryzuje niemieckie i sowieckie uzasadnienia agresji na Polskę; 3) charakteryzuje etapy wojny obronnej, podaje przykłady bohaterstwa obrońców, uwzględniając żołnierzy i ludność cywilną oraz zbrodni wojennych dokonanych przez agresorów, z uwzględnieniem własnego regionu; 4) przedstawia podział ziem polskich między okupantów; 5) wyjaśnia znaczenie powołania polskich władz państwowych i sił zbrojnych na uchodźstwie; 6) wyjaśnia przyczyny przegrania przez Polskę wojny obronnej. (PP)</p>

		<p>XLVI. Wojna obronna Polski w 1939 r. Agresja Niemiec (1 września) i Związku Sowieckiego (17 września). Zdający:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) porównuje potencjał walczących stron; 2) ocenia zachowanie dowódców wojskowych i władz cywilnych podczas wojny obronnej w 1939 r.; 3) przedstawia i ocenia zachowania innych państw wobec agresji hitlerowskich Niemiec i agresji sowieckiej; 4) wskazuje przykłady współpracy między okupantami. (PR)
--	--	--

Zasady oceniania

ARRACJA HISTORYCZNA			
Funkcjonalność wykorzystania wiedzy historycznej	Poziom argumentacji wypowiedzi	Liczba punktów	Poprawność merytoryczna
za historyczna wykorzystana w pełni funkcjonalnie w odniesieniu do trzech elementów tematu	• bogata argumentacja w odniesieniu do trzech elementów tematu	12 pkt	Za błędy merytoryczne będą odejmowane punkty od ogólnej liczby punktów zdobytych przez zdającego w tym kryterium (bez punktów ujemnych): 1–2 błędów merytorycznych (-1 pkt) 3–5 błędów merytorycznych (-2 pkt) powyżej 5 błędów merytorycznych (-3 pkt)
	• bogata argumentacja w odniesieniu do dwóch elementów tematu ORAZ zadowalająca argumentacja w odniesieniu do trzeciego	11 pkt	
	• bogata argumentacja do jednego elementu tematu ORAZ zadowalająca argumentacja w odniesieniu do dwóch pozostałych	10 pkt	
	• zadowalająca argumentacja w odniesieniu do trzech elementów tematu	9 pkt	
za historyczna wykorzystana w pełni funkcjonalnie w odniesieniu do dwóch elementów tematu i element zrealizowany (całkowicie funkcjonalnie) lub niezrealizowany	• bogata argumentacja w odniesieniu do dwóch elementów tematu ORAZ powierzchowna argumentacja w odniesieniu do trzeciego	9 pkt	
	• bogata argumentacja w odniesieniu do jednego elementu tematu, zadowalająca argumentacja w odniesieniu do jednego z dwóch pozostałych elementów ORAZ powierzchowna argumentacja w odniesieniu do trzeciego elementu tematu	8 pkt	
	• bogata argumentacja w odniesieniu do dwóch elementów tematu	8 pkt	
	• zadowalająca argumentacja w odniesieniu do dwóch elementów tematu ORAZ powierzchowna argumentacja w odniesieniu do trzeciego	7 pkt	
	• bogata argumentacja w odniesieniu do jednego elementu tematu ORAZ zadowalająca argumentacja w odniesieniu do jednego z dwóch pozostałych	7 pkt	
	• zadowalająca argumentacja w odniesieniu do dwóch elementów tematu	6 pkt	
za historyczna wykorzystana w pełni funkcjonalnie w odniesieniu do jednego elementu tematu i wszystkie elementy wykorzystane częściowo funkcjonalnie ALBO nie wykorzystane	• bogata argumentacja w odniesieniu do jednego elementu tematu ORAZ powierzchowna argumentacja w odniesieniu do dwóch pozostałych	6 pkt	
	• zadowalająca argumentacja w odniesieniu do jednego elementu tematu ORAZ powierzchowna argumentacja w odniesieniu do dwóch pozostałych	5 pkt	
	• bogata argumentacja w odniesieniu do jednego elementu tematu ORAZ powierzchowna argumentacja w odniesieniu do jednego z dwóch pozostałych	5 pkt	
	• zadowalająca argumentacja w odniesieniu do jednego elementu tematu ORAZ powierzchowna argumentacja w odniesieniu do jednego z pozostałych	4 pkt	
	• bogata argumentacja w odniesieniu do jednego elementu tematu	4 pkt	
	• zadowalająca argumentacja w odniesieniu do jednego elementu tematu	3 pkt	
	• powierzchowna argumentacja w odniesieniu do trzech elementów tematu	3 pkt	
za historyczna nie została wykorzystana i nie funkcjonalnie w odniesieniu do żadnego elementu tematu	• powierzchowna argumentacja w odniesieniu do dwóch elementów tematu	2 pkt	
	• powierzchowna argumentacja w odniesieniu do jednego elementu tematu	1 pkt	
	niefunkcjonalne wykorzystanie wiedzy historycznej w odniesieniu do całej wypowiedzi ALBO wypowiedzi.	0 pkt	

SPÓJNOŚĆ WYPOWIEDZI	Liczba punktów
wiedź spełnia kryterium minimalnej liczby 300 słów ORAZ jest spójna (logicznie uporządkowana).	3 pkt
wiedź spełnia kryterium minimalnej liczby 300 słów ORAZ występują w niej drobne zaburzenia w zakresie spójności znego uporządkowana).	2 pkt
wiedź spełnia kryterium minimalnej liczby 300 słów ORAZ występują w niej istotne zaburzenia w zakresie spójności znego uporządkowania).	1 pkt
wiedź nie spełnia kryterium minimalnej liczby 300 słów I/LUB jest nieuporządkowana, stanowi zbiór w znacznej e niezależnych elementów.	0 pkt

DODATKOWE INFORMACJE DLA EGZAMINATORÓW (KRYTERIUM A – NARRACJA HISTORYCZNA)

funkcjonalność wykorzystania wiedzy historycznej ocenia się w odniesieniu do tematu pracy. Zdający musi zająć stanowisko wobec zaprezentowanej tezy oraz je przekonująco uzasadnić, wykorzystując w swojej argumentacji ściśle dobraną wiedzę historyczną z zakresu trzech elementów/obszarów wskazanych w temacie.

W pełni funkcjonalne wykorzystanie wiedzy historycznej oznacza przywołanie w wypracowaniu:

- adekwatnych (trafnie dobranych, wyselekcjonowanych) do tematu oraz zajętego stanowiska faktów, postaci, procesów historycznych
- właściwej dla problematyki określonej tematem wypracowania terminologii historycznej

które ilustrują tok rozumowania zdającego oraz przekonująco wspierają jego argumentację na poziomie co najmniej zadowalającym.

Częściowo funkcjonalne wykorzystanie wiedzy historycznej ma miejsce wtedy, gdy zdający przedstawił powierzchowną argumentację LUB/I np. w części zasadniczej pracy, obok trafnej argumentacji, w charakterze argumentów/przykładów wykorzystane są treści, które nie są spójne np. ze stanowiskiem zdającego wyrażonym we wstępie albo nie odnoszą się do tezy zawartej w temacie pracy lub nie są związane z tematem.

Wiedza historyczna **nie jest wykorzystana funkcjonalnie**, jeżeli zdający bezrefleksyjnie referuje/odtwarza wszystko, co pamięta z danego problemu, ale nie odnosi się do tezy zawartej w temacie LUB jego argumentacja jest sprzeczna z zajęтым stanowiskiem.

argumentacja to udowodnienie tezy/opinii/stanowiska przedstawionego przez zdającego za pomocą argumentów.

Bogata argumentacja – to argumentacja rzeczowa, pogłębiona, poparta trafnie dobraną i szczegółową faktografią oraz adekwatną do omawianych zagadnień terminologią; szeroka, stanowiąca – jako całość – wnikliwą analizę problemu sformułowanego w temacie.

ata argumentację w odniesieniu do jednego elementu tematu przyznajemy 4 pkt.

Zadowalająca argumentacja – to argumentacja rzeczowa, poparta prawidłową faktografią i terminologią, zawiera elementy refleksji / głębszego namysłu nad problemem.

owalającą argumentację w odniesieniu do jednego elementu tematu przyznajemy 3 pkt.

Powierzchniowa argumentacja – to argumentacja oparta na uogólnieniach, niewnikająca w istotę rzeczy, mało dokładna, w większości wsparta podstawową faktografią i terminologią, czasami niepoparta przykładami .
ierzchniową argumentację w odniesieniu do jednego elementu tematu przyznajemy 1 pkt.

Łądy merytoryczne to ewidentne pomyłki zdających w zakresie:

chronologii – błędne sytuowanie w czasie wydarzeń, procesów, postaci historycznych (np. *W połowie XV wieku epidemia dżumy, zwana czarną śmiercią, zakończyła się śmiercią około 1/3 liczby mieszkańców Europy.*; *Pod koniec II wojny światowej głównym przeciwnikiem komunistów w walce o władzę w Chinach był przywódca Kuomintangu – Sun Jat-sen*; *Kulminacyjnym momentem wojny secesyjnej była bitwa pod Yorktown*).

terminologii – błędne stosowanie pojęć historycznych (np. *W okresie średniowiecza w Europie dominował ustrój monarchii despotycznych*; *Innym, obok jakobinów, klubem politycznym rewolucyjnego parlamentu we Francji, była żakeria*; *W wielu monarchiach europejskich, w zakresie dziedziczenia tronu, obowiązywała zasada predestynacji*).

ukazywania związków przyczynowo-skutkowych – przypisywanie wydarzeniom historycznym niewłaściwych przyczyn lub skutków (np. *Bezpośrednią przyczyną tzw. nocy listopadowej 1830 roku była branka i polityka Aleksandra Wielopolskiego*; *Na mocy pokoju kończącego Wielką Wojnę z Zakonem Krzyżackim Polska odzyskała Pomorze Gdańskie wraz z Warmią, które to ziemie od tej pory nosiły nazwę Prus Królewskich*.)

DODATKOWE INFORMACJE DLA EGZAMINATORÓW

(KRYTERIUM B – SPÓJNOŚĆ WYPOWIEDZI)

Jeżeli praca wypowiedź liczy mniej niż 300 słów, wówczas w tym kryterium przyznajemy 0 pkt.

Wypowiedź jest spójna, jeżeli elementy, które ją tworzą (wstęp – część zasadnicza (rozwińcie) – zakończenie), stanowią logiczną i uporządkowaną całość.

Wywód jest uporządkowany, jeśli każdy kolejny akapit wynika z poprzedniego, a np. przestawienie akapitów zaburzyłoby tok rozumowania przyjęty przez zdającego.

Zaburzenia w spójności mogą wynikać m.in. z:

- błędów logicznych, w tym np. zbyt daleko idących uogólnień, nieuzasadnionych wniosków (np. wnioski w zakończeniu pracy nie wynikają z przeprowadzonego rozumowania), sprzecznych stwierdzeń
- odstępstw od podporządkowania wyводу myśli przewodniej, np. wypracowanie zawiera niefunkcjonalne fragmenty stanowiące niezwiązane z tematem wątki poboczne
- zredagowaniu wstępu lub rozwinięcia, lub zakończenia, lub akapitu, które nie pasują logicznie do pozostałej części wypracowania, nie łączą się logicznie z poprzedzającą je częścią / poprzedzającym je akapitem
- rozwijania jednocześnie więcej niż jednego wątku („zazębiana” się wątków)
- pomijania pośrednich ogniw rozumowania, tzw. skróty myślowe
- wprowadzenia treści nieistotnych, zbędnych dla pracy, bez związku/pozostających w wątpliwym związku z tematem/wywodem
- wprowadzania dygresji stosowanych niefunkcjonalnie
- przerwywania toku myślenia zbędnymi zdaniem.

Błędy w spójności wewnątrz akapitów oznaczają np. nielogiczne połączenia zdań w akapicie oraz brak zastosowania w nim wskaźników zespolenia.

Błędy w spójności między akapitami oznaczają nielogiczne powiązanie danego akapitu z poprzednim lub poprzednimi akapitami oraz brak zastosowania wskaźników zespolenia między akapitami.